

Prof. zw. dr hab. Andrzej Misiuk

Warszawa 15 .06.2019r.

Uniwersytet Warszawski

RECENZJA

rozprawy doktorskiej mgr Małgorzaty GLIN nt. „*Ochrona zdrowia w polityce bezpieczeństwa w województwie śląskim w latach 1999-2017*”, napisanej pod kierunkiem dr. hab. Prof. UP Piotra Ruczkowskiego oraz prof. dr. hab. Jacka Sroki na Wydziale Politologii Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

1. Znaczenie podjętego problemu naukowego

Wybór tematu rozprawy jest jak najbardziej właściwy. Bezpieczeństwo zdrowotne posiada istotne znaczenie dla stabilności sytuacji społecznej i polityki demograficznej państwa. Można postawić tezę, iż zapewnienie bezpieczeństwa zdrowotnego społeczeństwu pozwala na swobodny rozwój gospodarczy i zapewnienie egzystencji społecznej na właściwym poziomie adekwatnym współczesnym potrzebom człowieka.. Dlatego podjęcie też tego zagadnienia w pracy aplikacyjnej zarówno ze względów społecznych jak i poznawczych jest w pełni uzasadnione. Problematyka ochrony zdrowia i jego wpływu na stan bezpieczeństwa zdrowotnego obywateli jest dużym wyzwaniem dla młodego badacza z obszaru nauk o polityce oraz bezpieczeństwa. Doktorantka postawiła sobie ambitne zadanie odpowiedzi na pytania: " ***Za pomocą jakich rozwiązań prawno-organizacyjnych państwo może prowadzić skuteczną politykę publiczną w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego?*** Pomimo, iż jednoznacznie nie sformułowała go we wstępie rozprawy.

Szczegółowe problemy badawcze przyjmują formuły następujących pytań:

- *jaka jest publiczna polityka zdrowotna w państwie?*
- *Jakie są niedomagania w funkcjonowaniu sektora paliwowego rozpatrywane w kontekście bezpieczeństwa energetycznego Polski?*
- *jaka jest rola administracji rządowej i samorządowej w realizacji polityki zdrowotnej?*
- *jakie jest miejsce problematyki ochrony zdrowia w systemie zarządzania kryzysowego?*
- *Jaki jest stan zdrowia mieszkańców województwa śląskiego w badanym okresie?*
- *Jaki poziom jakości i efektywności usług z zakresu ochrony zdrowia?*

Sformułowane problemy badawcze nie budzą zastrzeżeń. Skupiają się na praktycznej sferze badanego problemu badawczego. Natomiast brakuje próby głębszej refleksji na uwarunkowań funkcjonowania systemu ochrony zdrowia w naszym kraju.. Ponadto oczekiwałbym spojrzenia na bezpieczeństwo zdrowotnego z różnych orientacji naukowo-badawczych. Chciałbym z naciskiem stwierdzić, że recenzowane opracowanie stanowi wkład w naszą wiedzę na temat miejsca problematyki bezpieczeństwa zdrowotnego w systemie bezpieczeństwa wewnętrznego państwa. Temat pracy doktorskiej spełnia wszystkie wymagania pracy naukowo-badawczej i posiada w pełni charakter poznawczy. Przedmiot badań ma charakter interdyscyplinarny, gdyż przedmiot recenzowanego opracowania mieści się w zainteresowaniu politologów, ekonomistów oraz jest przedmiotem badań młodej dyscypliny naukowej : nauki o bezpieczeństwie. Reasumując, należy stwierdzić, iż podjęta przez doktorantkę problematyka całkowicie zasługuje na to, aby być przedmiotem rozprawy doktorskiej.

2. Ocena wartości metodologicznych i merytorycznych rozprawy doktorskiej

2.1. Dobór literatury , umiejętność analiz źródeł

Dokonując oceny literatury przedmiotu i źródeł wykorzystanych w recenzowanej rozprawie doktorskiej należy stwierdzić, iż zestawienie zostało podzielone na bloki tematyczne: literatura przedmiotu, spis czasopism, akty prawne, oraz źródła internetowe. Przyjęty układ budzi pewne zastrzeżenia. Przede wszystkim w punkcie: „wykaz literatury przedmiotu”, zawiera on jedynie pozycje zwarte, brak artykułów naukowych publikowanych w specjalistycznym czasopiśmiennictwie. Tym bardziej jest to niezrozumiałe, że doktorantka w pracy wielokrotnie powołuje się na artykuły naukowe. Kolejny punkt tzw. bibliografii został nie właściwie określony jako „spis czasopism”. W praktyce zawiera on wykaz artykułów w czasopiśmiennictwie. Doktorantka właściwie usystematyzowała źródła prawa według przyjętej w naukach prawnych systematyce. Przedstawia się ona pod względem liczby wykorzystanej literatury dość pokaźnie ale już pobieżna analiza pokazuje, że autor wykazał wiele pozycji przypadkowych i nie związanych badaną problematyką oraz wiele pozycji nieaktualnych. Stanowi dowód, iż doktorantka nie „spenetrowała” dogłębnie literatury naukowej dotyczące tematu pracy. Bibliografia ma charakter selektywny, a autorka rozprawy pominęła kilka istotnych dla tematu publikacji naukowych. Jednak nie umniejsza to trudu autorki dysertacji doktorskiej, która przeprowadziła znużające i jednocześnie bardzo owocne poszukiwania literatury i źródeł.

2.2. Poprawność terminologiczna i językowa

Aparat pojęciowy stosowany przez mgr. Małgorzaty Glin nie budzi większych zastrzeżeń. Recenzowaną dysertację można uznać za poprawną pod względem terminologicznym i redakcyjnym.

Odnotowano pewne drobne usterki językowe i stylistyczne. Autorka niewłaściwie używa środków interpunkcyjnych i nadużywa pewnych zwrotów i określeń.

2.3. Poprawność formułowania problemów i hipotez badawczych

Sformułowane w dysertacji doktorskiej: cele, problemy i hipotezy badawcze zostały ujęte we właściwy sposób. Właściwe określenie wyżej wymienionych elementów badawczych miało znaczący wpływ na poprawność przebiegu całego procesu badawczego. Warto zaznaczyć, że przyjęty układ wewnętrzny pracy, w odniesieniu do jej założeń metodologicznych należy uznać za poprawny. Autorka dysertacji doktorskiej sformułowała w następujący sposób główny cel badawczy: ***Analiza funkcjonowania systemu ochrony zdrowia na przykładzie województwa śląskiego***. Według mojej oceny takie ujęcie głównego problemu badawczego jest jak najbardziej właściwe. Brakuje jedynie jasnego określenia znaczenia podejmowanej problematyki dla rozwoju nauki, w tym wypadku nauk o bezpieczeństwie. Dlatego oczekuję od autora pracy odpowiedzi na pytanie: w jakim zakresie praca doktorska jest wkładem w rozwój naszej wiedzy o badanym zjawisku? Nie mam zastrzeżeń dotyczących sformułowania hipotez badawczych. Należy zgodzić się z autorem pracy, iż funkcjonowanie systemu ochrony zdrowia ma decydujący wpływ na bezpieczeństwo wewnętrzne państwa. Dlatego też słuszna jest kolejna teza, że istnieje potrzeba ciągłego doskonalenia materii normatywnej w tym zakresie, jak również

wypracowywania rozwiązań ujednociających system instytucjonalny właściwy dla ochrony tego rodzaju bezpieczeństwa.

2.4 Trafność doboru metod i narzędzi badawczych, umiejętność ich zastosowania

W procesie przygotowania rozprawy doktorskiej jego autorka poprawnie wykorzystwała teoretyczne i empiryczne metody badawcze. Zarówno dobór metod jak i umiejętność ich wykorzystania należy uznać za uzasadnione i właściwe. Autorka rozprawy we wstępie omówiła znaczenie i możliwości wykorzystania poszczególnych metod badawczych. Podobnie należy wysoko ocenić umiejętności doktorantki stosowania właściwych technik badawczych. Reasumując należy stwierdzić, iż mgr. Małgorzata Glin metodologicznie jest już ukształtowanym badaczem problemów społecznych.

2.5. Ocena układu pracy i struktury treści

Recenzowana rozprawa doktorska składa się z sześciu merytorycznych rozdziałów, wstępu, zakończenia, bibliografii (str.410). Autorka w rozbudowanym wstępie omawia ogólnie strukturę wewnętrzną rozprawy. Przedstawiła też jej merytoryczne uzasadnienie. Natomiast brakuje w nim poza przedstawieniem zastosowanych w pracy metod i technik badawczymi innych kwestii metodologicznych. Recenzent zmuszony był pośrednio ustalać co autorka zamierzała osiągnąć rozwiązując problem badawczy. Mimo tego w zasadzie konstrukcja pracy nie budzi zastrzeżeń. Należy zwrócić uwagę, iż każdy rozdział jest zwieńczony autorskimi konkluzjami. Należy docenić wysiłek autorki rozprawy doktorskiej, która dokonała w pierwszym rozdziale analizy podstawowych pojęć i terminów związanych z problematyką pracy doktorskiej. Mam zastrzeżenie wobec

dość swobodnego interpretowania pojęć: bezpieczeństwo państwa i bezpieczeństwo publiczne. Zaprezentowany zakres przedmiotu tych pojęć jest bardzo dyskusyjny, oparty na wątpliwej wartości literatury przedmiotu.

Z kolei w rozdziale drugim pt.: **Administracja rządowa i samorządowa w realizacji polityki bezpieczeństwa w zakresie ochrony zdrowia** przedstawiono zakres kompetencji organów administracji rządowej i samorządu terytorialnego w obszarze ochrony zdrowia oraz zdania w tym zakresie poszczególnych poziomów jednostek samorządu terytorialnego.

W trzecim rozdziale pt.: **Ochrona zdrowia w systemie zarządzania kryzysowego** autorka przedstawiła przede wszystkim charakterystykę działalności ratownictwa medycznego jako ważnego ogniwa w systemie zarządzania kryzysowego.

Natomiast w rozdziale czwartym pt.: **Analiza zdrowia mieszkańców województwa śląskiego w kontekście zagrożeń chorobowych**, który ma charakter empiryczny, zawarto treści dotyczące problemów polityki społecznej w tym regionie. Autorka skupiła się na problemie starzenia się społeczeństwa oraz zjawisku patologii społecznej, przede wszystkim uzależnieniu się od alkoholu i narkotyków

Z kolei rozdział piąty pt.: **Jakość i efektywność jako determinanty bezpiecznego systemu ochrony zdrowia** stanowi autorską ocenę jakości działalności podmiotów oferujących usługi zdrowotne. Kolejnym przedmiotem oceny była dostępność tych usług. Ustalenia autorki rozprawy są interesujące pod względem poznawczym.

Ostatni, szósty rozdział rozprawy pt. **Struktura wydatków i finansowanie w ochronie zdrowia** podejmuje bardzo ważną problematykę sposobów i

poziomu finansowania usług zdrowotnych. Autorka poddała analizie dane statystyczne w poszczególnych województwach kraju i przedstawiła na tym tle sytuację w regionie śląskim.

Zakończenie stanowi podsumowanie podjętych w pracy rozważań oraz ukazanie stosownych wniosków i rozwiązań w badanym zakresie

Należy przyznać, iż zaprezentowana przez autorkę pracy propozycja badawcza ma pewien walor poznawczy i stanowi istotny wkład w rozwój istotnego zagadnienia bezpieczeństwa zdrowotnego ważnego segmentu bezpieczeństwa społecznego. 3. Ocena stopnia osiągnięcia założonego celu badań

Mimo wykazanych pewnych usterek i niedoskonałości merytorycznych oraz warsztatowych, które możemy złożyć na karb braku doświadczenia w prowadzeniu samodzielnych badań naukowych należy stwierdzić, iż mamy do czynienia z opracowaniem naukowym, które wnosi wiele do naszej wiedzy na temat funkcjonowania systemu ochrony zdrowia publicznego i jego wpływu na bezpieczeństwo społeczne. Wnioski sformułowane przez autora stanowią interesującą propozycję badawczą, wartą dalszych eksploracji o charakterze naukowym.

4. Pytania/zagadnienia do wyjaśnienia

- Proszę wyjaśnić stwierdzenie, iż ochrona zdrowia jest częścią systemu bezpieczeństwa publicznego.
- Proszę przedstawić system finansowania ratownictwa medycznego oraz jego rolę w systemie zarządzania kryzysowego.

5. Wniosek końcowy

Reasumując recenzowana praca prezentuje się pod względem formalnym i merytorycznym bez większych zastrzeżeń. Można się tylko cieszyć, iż powstało wartościowe naukowe opracowanie podejmujące badaną problematykę. **Z związku z tym, stwierdzam, iż praca mgr. Małgorzaty GLIN w pełni odpowiada warunkom jakie są stawiane rozprawom doktorskim określonym w obowiązujących przepisach prawa dotyczących stopni i tytułu naukowego.** W związku z tym przedstawiam wniosek o dopuszczenie jej do publicznej obrony.

Andrzej Misik